

Zygmunt Krasiński

NIE-BOSKA KOMEDIA

- Podstawowe informacje o lekturze (czas i miejsce akcji, problematyka itd.)
- zagadnienia na maturę i sprawdzian
- quiz sprawdzający wiedzę

Nie-Boska komedia

Zygmunt Krasiński

Geneza

Jako iż Zygmunt Krasiński był arystokratą, a jego ojciec namiestnikiem Królestwa Polskiego treść Nie-Boskiej wzorowana była na ówczesnych twórcy wydarzeniach. Na powstanie utworu miały również wpływ lektury, które czytał autor oraz własne przemyślenia na temat sytuacji politycznej i społecznej w kraju.

Gatunek: dramat romantyczny

- synkretyzm rodzajowy- każda z 4 części zawiera fragmenty narracyjne, liryczne i epickie; wypowiedzi bohaterów uwzniośnione są wierszami
- nieprzestrzeganie zasady trzech jedności
- otwarta, fragmentaryczna kompozycja- sceny dramatu nie są ze sobą ściśle powiązane
- przemieszanie fantastyki z realizmem- w dramacie czytelnik ma do czynienia z postaciami fantastycznymi, zjawiskami nadprzyrodzonymi,
- romantyczni bohaterowie
- groza
- oniryzm
- pejzaż romantyczny jako tło wydarzeń- charakterystyczna sceneria dla sztuki pierwszej poł. XIX w.

Kompozycja i styl

Podzielony na **4 CZĘŚCI**:

1 i 2: dramat rodzinny

3 i 4: dramat społeczny

Elementem łączącym poszczególne części jest postać hrabiego Henryka. Pojawiają się również liczne symbole, takie jak orzeł, który oznacza sławę oraz Dziewica reprezentująca szatana, piękno oraz poezję. typowe dla okresu romantyzmu jest współistnienie konwencji fantastycznej oraz realistycznej.

Nie-Boska komedia

Zygmunt Krasiński

Czas i miejsce akcji:

jest to bliżej nieokreślony czas po upadku ustroju feudalnego, podczas którego dochodziło do częstych buntów. Charakterystyczne realia polityczne, takie jak egzekucje arystokracji czy kult wolności oraz deklaracje ideowe Leonarda i Pankracego mogą wskazywać na to, że akcja dzieje się w Europie końca XVIII w. i początkach XIX, a szczególnie ważnym wydarzeniem była wtedy Wielka Rewolucja Francuska.

Treść:

Aniot Stróż i Zły Duch walczą o duszę głównego bohatera. Aniot obdarowuje go żoną i dzieckiem, zaś Duch ma dla niego marzenia o sławie. Henryk, znudzony życiem rodzinnym, która to według niego jest jałowa i szara, porzuca żonę dla kochanki, Dziewicy, która w utworze staje się symbolem mitu romantycznej miłości i poezji. Jednak szybko uświadamia sobie jej fałsz i wraca skruszony do domu. Jego syn, **Orcio**, traci wzrok z powodu mocy poezji, która go dotknęła. Żona Hrabiego również została poetką, aby na powrót rozkochać w sobie męża. Jednak jej dar okazuje się przekleństwem- popada w obłąd i umiera. Nieudana historia rodzinna zachęca bohatera do stanięcia **na czele obrońców Okopów Świętej Trójcy**, czyli grupy arystokratów którzy walczą z buntem społeczeństwa. Otrzymuje zaproszenie od Pankracego, przywódcy zbuntowanych. Wkrótce dochodzi do ich potajemnego spotkania w zamku Hrabiego. Nie zgadza się na kapitulację w zamian za ocalenie siebie i syna. Przeciwstawia się szlachcie i arystokracji, którzy planują poddać się rewolucjonistom. w czasie obrony Okopów, Orcio ginie od kuli. **Hrabia w obliczu klęski rzuca się w przepaść, a Pankracy wygrywa.** Przeraża go jednak wizja Chrystusa opartego na mieczu, który ukazał się na wzgórzu. Umiera ze słowami na ustach: Galilejczyku, zwyciężyłeś!

Nie-Boska komedia

Zygmunt Krasiński

Bohaterowie:

- **hrabia Henryk**- jest arystokratą z cechami everymana, o którego duszę ścierają się dobre i złe duchy; zależy mu na stawie, dlatego daje się zwieść Dziewicy. Mimo popełnionych błędów czuje wyrzuty sumienia z powodu tego, co wyrządził żonie. Ginie w obronie starego ładu. Niby ma cechy typowego Romantyka (poezja staje się jego życiem), ale wie, że taki sposób postępowania jaki przyjęli romantycy unieszczęśliwia człowieka. Krasiński wpisał w postać Henryka swoje własne poglądy polityczne.
- **Żona**- kocha swojego męża ponad wszystko. Jej chęć rozpalenia na powrót uczuć Henryka kończy się popadnięciem w obłąd i śmiercią
- **Orcio**- syn hrabiego, dla którego moc poezji i talentu stała się zgubna. Podkreśleniem odejścia od rzeczywistości oraz nieszczęścia jest jego ślepotą. Orcio staje się dla hrabiego smutnym przypomnieniem o porzuceniu Żony oraz złudnym pokładaniu nadziei w poezji.
- **Pankracy**- przywódca obozu rewolucjonistów; pochodzący z ludu, silny, wytrwały, konsekwentny. Świetnie posługuje się mową perswazyjną, przez co ma ogromny wpływ na ludzi. Doskonale zdaje sobie sprawę z zagrożeń jakie niesie rewolucja, ale wierzy w jej ostateczne zwycięstwo. Przywodzi na myśl przywódcę Rewolucji Francuskiej. Pokonany przez Chrystusa Zbawiciela.

Problematyka:

- **Kryzys romantycznej koncepcji poezji**- według Romantyków poezja miała szczególny wpływ na zmianę świata i człowieka. Wierzyli, że tylko dzięki jej sile duchowej mogą popychać narody do walki, a sami poeci powinni stanąć na ich czele. Uważali, że poezja jest jedynym słusznym narzędziem poznawania natury świata. Krasiński w „Nie-Boskiej komedii” zrywa z tą idealizacją poezji wprowadzając postać Orcia, dla którego poezja staje się przekleństwem. Chłopiec traci wzrok, a jego matka popada w obłąd. Zaś piękno, które początkowo reprezentuje Dziewica okazuje się fałszem, szatańską mocą.

Nie-Boska komedia

Zygmunt Krasiński

- **Los i przeznaczenie człowieka**- dylemat przed którym stoi hrabia Henryk jest uniwersalny. Bohater musi wybrać czy woli swoje ziemskie, proste, spokojne życie u boku rodziny, które proponuje mu Aniot, czy też pragnie gonić za marzeniami o sławie, która to jest drogą egoistyczną, tak samo ekscytującą jak i złudną.
- **Rewolucja**- obie strony konfliktu są ukazane w utworze negatywnie. Autor przedstawia argumenty zarówno rewolucjonistów jak i arystokracji. Lud pragnie zadośćuczynienia, odrzucają przy tym zasady starego porządku, a więc Kościół, rodzinę, własność prywatną. Nie mają oni jednak żadnej nowej idei, po prostu chcą wszystko zniszczyć, nie oferując nic w zamian. Arystokracja natomiast podupadła moralnie. Przestał liczyć się dla nich honor, nie mają w sobie ducha walki, wyzyskują lud, kierując się przy tym przemocą i niesprawiedliwością.
- **Kondycja ludzka**- dotychczasowy porządek świata opierał się na zasadach moralnych, których źródłem było chrześcijaństwo. Zbuntowany lud domaga się nowego porządku, ale ulegają oni podszeptom szatana przez
- **Polemika z heglizmem**- Krasiński w Nie-Boskiej sprzeciwia się filozofii Hegla, który zakładał, że rewolucja jest niezbędna do rozwoju społecznego. Zarówno Pankracy, który nie potrafi stworzyć nowych zasad w świecie, który próbuje wykreować (antyteza) jak i hrabia Henryk, który stoi na straży starego porządku mają poglądy niepełne, pozbawione jakiejkolwiek wyższej myśli. Ginią oni samotnie pod koniec dramatu. Chrystus okazuje się być całościowym zwycięzcą, ponieważ według samego autora wyłącznie boski porządek jest sprawiedliwy.
- **Prowidencjalizm, czyli Boska opatrzność**- sam Krasiński był miłośnikiem tzw. providencjalizmu, czyli poglądu, że historia świata i dzieje ludzkości są częścią większego, Bożego planu, a wszelka władza pochodzi od Stwórcy. Ludzkie postępowanie są często zmieniane przez Boską rękę. Koniec dramatu podkreśla owe przekonania autora, gdy hrabia ginie rzucając się w przepaść, a Pankracemu ukazują się sam Chrystus, który może być symbolem harmonii i porządku do którego wszyscy dążymy. Jednocześnie Boska opatrzność nie pozwala na zniszczenie ludzkości.